



WOJEWODA MAZOWIECKI  
Nr LEX-R.4131.17.2014.MN

Warszawa, 23 kwietnia 2014 r.

### ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t .j. Dz. U. z 2013 poz. 594, poz.645 , poz.1318, z 2014 roku poz.379)

**stwierdzam nieważność :**

§ 1 pkt. 10 i 16 uchwały Rady Miasta i Gminy Białobrzegi z dnia 14 marca 2014 r. Nr XXXIX/288/2014 w sprawie zmian w załączniku do uchwały Nr XXV/123/2005 z dnia 11 lutego 2005 roku w sprawie nadania statutu Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Białobrzegach.

## Uzasadnienie

Rada Miasta i Gminy w Białobrzegach w dniu 14 marca 2014 r. podjęła uchwałę w sprawie zmian w załączniku do uchwały Nr XXV/123/2005 z dnia 11 lutego 2005 r. w sprawie nadania statutu Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Białobrzegach.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały podano art.18 ust.2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art.13 ust.1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej(t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 406) .

Zgodnie z regulacjami zawartymi we wskazanej ustawie z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, jednostki kultury działają jako samodzielne podmioty posiadające osobowość prawną. Gminie natomiast przypisano rolę organizatora, przy czym ustawa określa prawa i zadania organizatora działalności kulturalnej zakładając, że działalność ta stanowi zadane własne gminy. Zgodnie z art. 14 ust.1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej *„Instytucje kultury uzyskują osobowość prawną i mogą rozpocząć działalność z chwilą wpisu do rejestru prowadzonego przez organizatora”*.

Jak wynika z powyższego zapisu ustawy, jednostka kultury posiada osobowość prawną, a zatem jest jednostką samodzielną i oddzielną od gminy i nie stosuje się do jej działalności ustawy z dnia 20 grudnia 1997 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. Nr 9, poz. 43 z późn. zm.).

Tymczasem w § 1 pkt 10 uchwały, zmieniającym zapis § 9 Statutu jednostki kultury, ust. 3 otrzymał brzmienie:

*„Burmistrz Miasta i Gminy Białobrzegi jest zwierzchnikiem służbowym Dyrektora, przed którym Dyrektor jest odpowiedzialny za całokształt działalności ośrodka.”*

Podjętą powyższą regulację Rada Miasta i Gminy Białobrzegi działała bez podstawy prawnej. Zgodnie z zapisem statutu, Ośrodek posiada osobowość prawną. Zapis ten jest zgodny z przywołanymi wyżej postanowieniami art. 14 ust.1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Jednocześnie ustawa ta nie przewiduje kompetencji nadzorczych dla wójta gminy. Ośrodek stanowi bowiem, jak wskazano wyżej samodzielną jednostkę organizacyjną, funkcjonującą w ramach środków finansowych przeznaczonych w budżecie gminy na jej działalność. Na jej czele stoi Dyrektor, który kieruje jej działalnością, reprezentuje bibliotekę na zewnątrz i jest za nią odpowiedzialny. Dyrektor podejmuje działania w ramach przyznanych w budżecie gminy środków. Wszelka ingerencja rady gminy

polegająca na udzieleniu wójtowi gminy kompetencji nadzorczych w stosunku do biblioteki stanowi zatem naruszenie samodzielności jednostki organizacyjnej.

Takie stanowisko zostało też przyjęte w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego sygnatura akt I SA 407/98 , a także w rozstrzygnięciu nadzorczym z dnia 9 sierpnia 2006 roku Wojewody Podlaskiego PNII.A.Ch.0911-138/06, w którym to stwierdzono:

*„Wójt wykonuje względem kierownika gminnego ośrodka kultury funkcje pracodawcy, nie posiada natomiast uprawnień do sprawowania nadzoru administracyjno- finansowego nad działalnością takiego ośrodka”.*

Również, na tle powyższych uwag, nie znajduje uzasadnienia prawnego zamieszczony w § 1 pkt 16 uchwały zapis wprowadzający do statutu Ośrodka obowiązek przedkładania do dnia 31 marca każdego roku sprawozdania z działalności Ośrodka.

Art. 13 ustawy o prowadzeniu działalności kulturalnej w sposób jednoznaczny określa elementy jakie winien zawierać statut jednostki kultury:

*„Art. 13. 1. Instytucje kultury działają na podstawie aktu o ich utworzeniu oraz statutu nadanego przez organizatora.*

*2. Statut zawiera:*

- 1) nazwę, teren działania i siedzibę instytucji kultury;*
- 2) zakres działalności;*
- 3) organy zarządzające i doradcze oraz sposób ich powoływania;*
- 4) określenie źródeł finansowania;*
- 5) zasady dokonywania zmian statutowych;*
- 6) postanowienia dotyczące prowadzenia działalności innej niż kulturalna, jeżeli instytucja zamierza działalność taką prowadzić.*

*3. Organizację wewnętrzną instytucji kultury określa regulamin organizacyjny nadawany przez dyrektora tej instytucji, po zasięgnięciu opinii organizatora oraz opinii działających w niej organizacji związkowych i stowarzyszeń twórców”.*

Wskazany wyżej zakres statutu nie pozwala zatem na wprowadzanie innych aniżeli przewidziane ustawowo elementów, w szczególności dotyczących nadzorowania działalności kulturalnej.

O samodzielności w zakresie prowadzonej działalności przez jednostki kultury przesądza przyjęte w tej sprawie orzecznictwo administracyjne. I tak w wyroku z dnia 5 marca 2008 roku sygnat akt III SA/Wr 632/07 Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu stwierdził:



*„Przepisy prawa, w żaden sposób nie uprawniają rady gminy do określania w statucie biblioteki jej schematu organizacyjnego. O tym bowiem decyduje dyrektor tej placówki w jej regulaminie. Do jego wyłącznej kompetencji należy m.in. organizowanie pracy i określanie liczby etatów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania biblioteki. Dyrektor przedsięwzię tego typu działania w ramach przyznanych w budżecie gminy środków. Wszelka ingerencja rady gminy w tym zakresie stanowi zatem naruszenie samodzielności jednostki organizacyjnej.”*

W związku z powyższym uchwały w objętym rozstrzygnięciem zakresie nie można uznać za zgodną z obowiązującym porządkiem prawnym co czyni zasadnym stwierdzenie jej nieważności.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Radzie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od daty doręczenia wnoszona za moim pośrednictwem

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie uchwały z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem, z dniem jego doręczenia.

Wojewoda Mazowiecki:  
Jacek Kozłowski

